

Omgevingsfactoren en systemische sclerose

Dr. Jan Lenaerts

Prof. Ellen De Langhe – UZ Leuven

Dr. Anne-Catherine Dens KU Leuven

Inhoud

1. Systeemsclerose
 1. Wat?
 2. Hoe ontstaat het?
 1. Erfelijke factoren
 2. Omgevingsfactoren
 3. Onderzoek KU Leuven: ESScENT studie
 1. Doelen van de studie
 2. Studiepopulatie
 3. Methodes

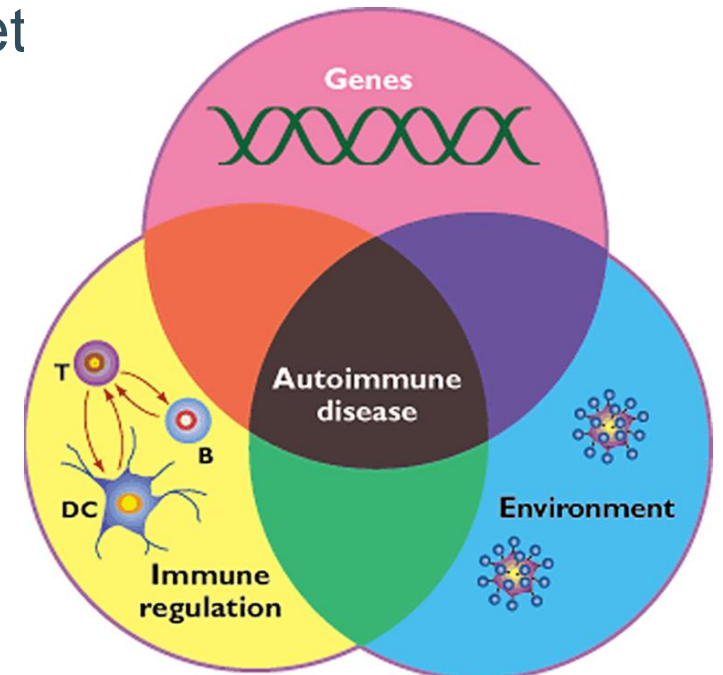
Systemesclerose: wat?

- Zeldzame, chronische ziekte van het afweersysteem
- Typische kenmerken:
 1. Ontregeling van het afweersysteem
 - Specifieke antistoffen in het bloed
 2. Schade aan de bloedvaten
 - Raynaud fenomeen, wondjes aan de vingertoppen
 3. Verbindweefseling/verharding
 - Huid en interne organen

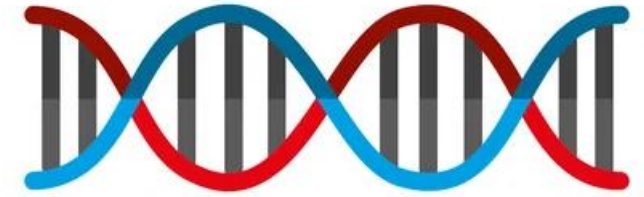

Systemeemsclerose: hoe ontstaat de ziekte?

- Niet geheel gekend
- Complex ontstaansmechanisme
- Systemeemsclerose ontstaat waarschijnlijk in mensen met
 1. Een bepaalde erfelijke achtergrond
 2. Na blootstelling aan bepaalde omgevingsfactoren

Erfelijke risicofactoren

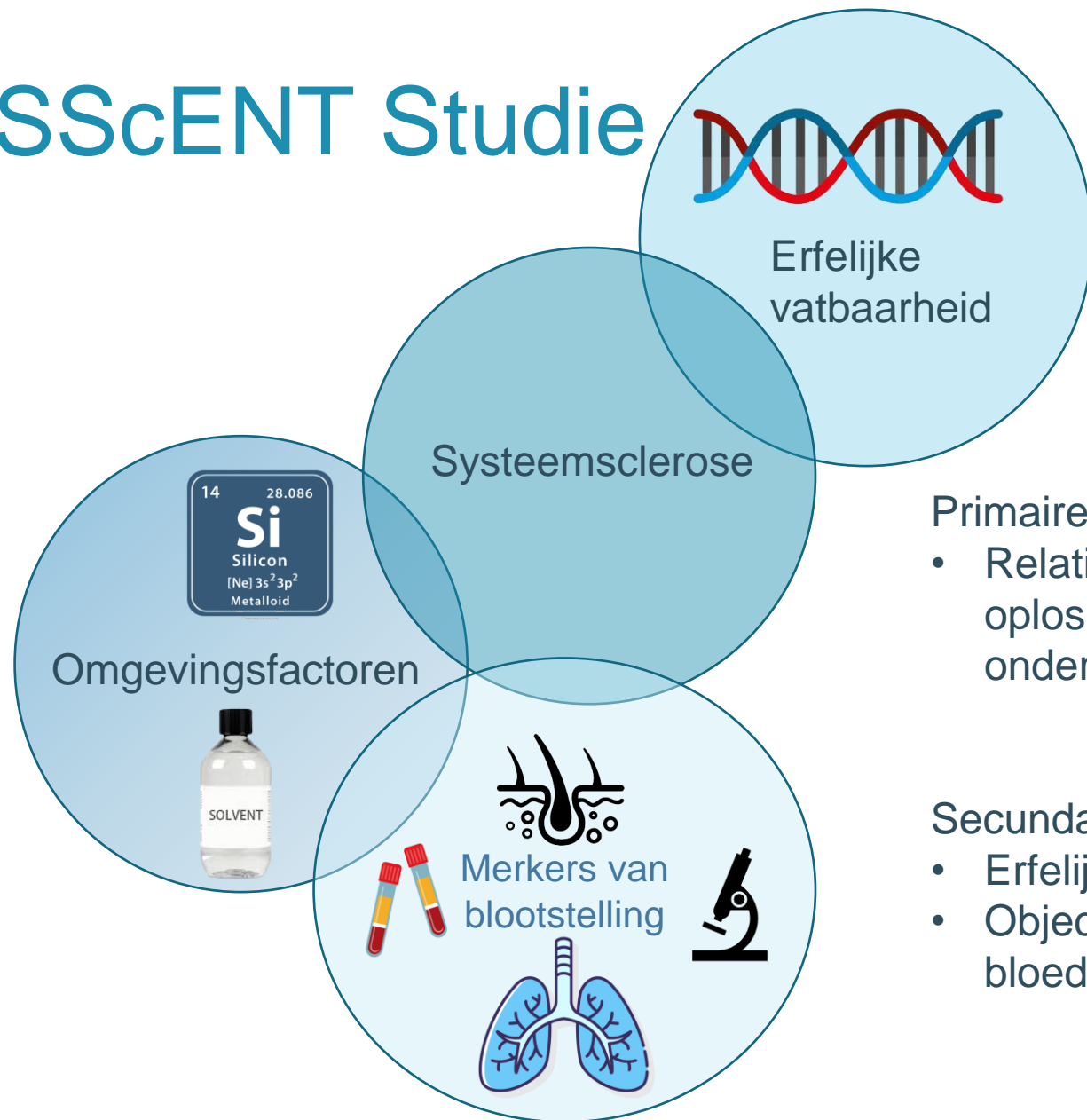
- Bij tweelingen:
 - indien 1 van de 2 systemische sclerose heeft, heeft de andere 4,7% kans om ook systemische sclerose te ontwikkelen
 - Beperkt effect van erfelijke factoren in het ontstaan van de ziekte

Omgevingsfactoren

- Silica
 - Natuurlijk onderdeel van gesteenten
 - Fijn stof komt vrij bij bewerken
 - Kan na inademing het afweersysteem activeren
 - Vooral mensen in de bouwindustrie blootgesteld
- Oplosmiddelen
 - Bv verfverduunners, nagellakverwijderaars,...
 - Opname via huid/luchtwegen
 - Blootstelling:
 - Schilders
 - Schoonheidsspecialisten
 - ...

ESScENT Studie

Primaire doel:

- Relatie tussen blootstelling aan silica en oplosmiddelen en ontstaan van systeemsclerose onderzoeken

Secundaire doelen:

- Erfelijke vatbaarheidsfactoren onderzoeken
- Objectieve merkers van silica blootstelling bepalen in bloed, de huid en op lymfeklieren uit de longen

Studiepopulatie

Personen met systemische sclerose

721

Belgische patiënten met systemische sclerose

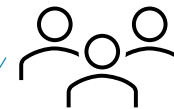

Actieve opvolging in deelnemend centrum

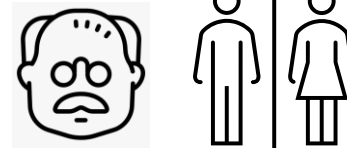
- UZ Leuven
- UZ Gent
- UCL Saint-Luc
- CHU Liège
- CHU Brugmann

Controlegroep

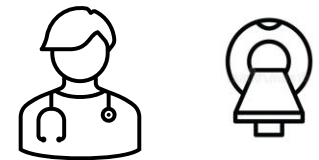

1442

Zelfde leeftijd en geslacht
als patiënten

Routine screening

ESScENT studie - methoden

- Patiënten en controles vullen een vragenlijst in over hun beroepen
 - Blootstelling aan silica en oplosmiddelen wordt bepaald

- Indien gewenst doneren ze afgeknipt nagelmateriaal
 - Voor onderzoek naar de erfelijke factoren

Besluit

- System sclerosis is een zeldzame ziekte van het afweersysteem
- Zowel erfelijke als omgevingsfactoren spelen een rol in het ontstaan van de ziekte
- Met de ESScENT studie willen we meer inzicht krijgen waarom iemand de ziekte ontwikkelt
 - om aan preventie te kunnen doen in de toekomst